

УНИВЕРЗИТЕТ СИНГИДУНУМ
Департман за последипломске студије
Данијелова 32, Београд

4-9/19
18.01.2019.

ВЕЋУ ДЕПАРТМАНА ЗА ПОСЛЕДИПЛОМСКЕ СТУДИЈЕ

Одлуком Већа Департмана за последипломске студије број 4-47/2016. од 04. 03. 2016. године, одређени смо за чланове Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата МА Марија Милановић под називом МЕДИЈСКА КОНСТРУКЦИЈА ДРУГОГ ТЕЛА о чему подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Основни подаци о кандидату и докторској дисертацији

Кандидаткиња МА Марија Милановић рођена је у Крагујевцу 1981. Марија Милановић завршила је основне студије на Географском факултету Универзитета у Београду на студијском програму Географија, а затим и мастер студије на Интердисциплинарним студијама Универзитета уметности у Београду на групи за Теорију уметности и медија. Прве две године докторских студија завршила је на Интердисциплинарним студијама Универзитета уметности у Београду на групи за Теорију уметности и медија и положила све испите са просечном оценом 10. Трећу годину докторских студија уписује на Факултету за медије и комуникације Универзитета Сингидунум на студијском програму Трансдисциплинарне студије савремене уметности и медија. У звању је асистента на Факултету за медије и комуникације Универзитета Сингидунум у Београду. Бави се студијама тела, трансродним студијама, постколонијалним студијама, студијама простора као и студијама културе. Објављује и под именом Алекса Милановић.

Кандидаткиња има следећи објављени рад категорије М24 чиме је испуњен предуслов за одбрану докторске дисертације: Милановић, А. (2016). Питања теоретизације субјективитета и идентитета у друштву након постмодерног доба: другост и разлика као политичке категорије. *Српска политичка мисао*, број 3. (стр.141-151). Београд: Институт за политичке студије. ISSN 0354-5989, COBISS.SR-ID 127589388

Одлуком Министарства просвете, науке и технолошког развоја за 2016. годину часопис *Српска политичка мисао* је категоризован као М24:

<http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2015/10/FINAL-v-Kategorizacija-naucnih-casopisa-2016-sajt.pdf>

Преостали објављени радови:

Списак резултата М10

Milanović, A. (2015). Julia Kristeva's concept of abjection applied to the phenomenon of transgender body. In Miodrag Šuvaković (Ed.) *European theories in ex-Yugoslavia. Trans-theoretical relations of global and local discourses* (pp. 101-106). Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing. **M14**

Milanović, A. (2016). Discursive Construction of the Body and the Bodily Potential for Creating New Narratives. In Žarko Cvejić, Andrija Filipović and Ana Petrov (Eds.), *The Crisis in the Humanities: Transdisciplinary Solutions* (pp. 110-114). Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing. **M14**

Milanović, A. (2017). The Impact of Western Society onto the Identity Politics of Sexual and Gender Minorities in Colonial and Post-Colonial India. In Marina Gržinić, Aneta Stojnić, Miško Šuvaković, (Eds.). *Regimes of Invisibility in Contemporary Art, Theory and Culture*, Palgrave Macmillan, ISBN 978-3-319-55172-2 **M13**

Списак резултата М20

Милановић, А. (2016). Питања теоретизације субјективитета и идентитета у друштву након постмодерног доба: другост и разлика као политичке категорије. *Српска политичка мисао*, број 3. (стр.141-151). Београд: Институт за политичке студије. ISSN 0354-5989 **M24**

Списак резултата М50

Milanović, M.(2014). Italijanski neorealizam na filmu u kontekstu društvene situacije i istorijskog trenutka, *Koraci - časopis za književnost, umetnost i kulturu*, godina XLVIII, sveska 10-12, (str. 103-112). Kragujevac: Narodna biblioteka Vuk Karadžić. **M53**

Milanović, A. (2017). Public Space and a Knot of Visibility: Genders and Sexualities Exposed. *AM Journal of Art and Media Studies*, Issue No. 14, pp. 113-122. **M52**

Докторска дисертација кандидата МЕДИЈСКА КОНСТРУКЦИЈА ДРУГОГ ТЕЛА је урађена на укупно 231 страна, од чега 24 стране списак литературе. Списак литературе обухвата 318 референци које чине научни радови, књиге, зборници радова, као и електронски извори. Уз основни текст дисертација садржи 2 табеле.

Докторска дисертација кандидата Марије Милановић је била подвргнута провери софтвером за установљавање преклапања/плагијаризма (iThenticate Plagiarism Detection Software). Укупан процентуални износ запажених преклапања износи 5 % дисертације.

2. Предмет и циљ истраживања

Предмет рада докторске дисертације је сложен појам, појава и медијска репрезентација Другог, односно, Другог или другачијег тела у медијима, култури и уметностима. У докторској дисертацији се интердисциплинарно истражује, анализира и расправља медијска конструкција заступања и приказивања, тј. *репрезентовања* Другог тела, родног тела, у контексту студија културе, постколонијалних студија, те специфичних студија идентитета, студија тела, студија рода, трансродних и квир студија. Посебно су истраживане репрезентације Другог тела у наукама (медицини, социобиологији, историји тела), те визуелним уметностима и визуелној популарној култури: играном филму.

Модалитети појавности другог тела су повезани са истраживањем, анализом и интерпретацијама функција медијских текстова који учествују у извођењу идентитета тела, па тиме и идентитета Другог тела. Медијски текстови су производ различитих уметничких и културалних пракси текстуалног и визуелног посредовања изгледа и значења тела. Медијски текстови учествују у производњи значења и конструисању пожељних модела субјективитета и телесности као и оних модела телесности који спадају у домен Другог тела.

Утврђени истраживачко-теоријски пунктови трансдисциплинарних студија тела утицали су на композицију докторске дисертације. Прво поглавље посвећено је критичкој теоретизацији концепта Другог тела, у другом поглављу кандидаткиња се бави, најпре, анализом нормативизације тела/произвођења Других тела у текстовима медицине, а затим, анализама студија случаја тј. филмског медијског тела.

Циљ истраживања је остварен успостављањем прегледне и проблемске теорије о мањинским и маргинализованим облицима телесности у савременој уметности, медијској и популарној култури и друштву. Да би назначени циљ остварила кандидаткиња је поставила одговарајућу теоријску апаратуру – постављену и развијену у студијама културе, студијама медија и студијама тела.

Циљ истраживања и рада на докторској дисертацији је остварен постављањем и развијањем хибридне и трансдисциплинарне теорије културе, медија и тела у односу на мањинске и маргинализоване облике родне телесности.

Развијен је приступ којим се општа филозофско-антрополошка теорија Другог/другости посредством студија културе, медија и тела генерички усмерава ка студијама идентитета и, затим, ка посебним усмерењима у студијама идентитета која воде према студијама рода, квир студијама и трансродним студијама. Посебни задатак је расправа карактера и остваривости субјективизације тела и начина на који се тело успоставља у пољу доминантних и маргинализованих приватних и јавних идентитета.

Један од битних циљева докторске дисертација је остварена прегледна и проблемска теорија Другог и другости с обзиром на историјске и просторне услове културалног извођења субјективизације у односу на функције медијског посредовања у савременом *хипер медијском* свету, свету који је надзиран, али и конструисан медијским мрежама производње слика, значења и изведбених микро и макро идентитета.

3. Хипотетички оквир истраживања

На основу циљева рада произашао је следећи хипотетички оквир који се састоји од генералне хипотезе и посебних хипотеза.

Генерална хипотеза:

Генерална хипотеза рада указује на то да се знање о телу производи различитим дискурзивним праксама чиме се изводи друштвено конструисање тела у родном, расном, етничком или неком другом смислу.

Посебне хипотезе:

Докторском дисертацијом МЕДИЈСКА КОНСТРУКЦИЈА ДРУГОГ ТЕЛА се претпоставља, аргументује и, затим, тврди како на теоријском нивоу, тако и на разини анализе конкретних медијских-уметничких примера да не постоји универзални модел телесности који је у основи бинарно диференциран, већ да се ради о доминантним и маргиналним вредносним моделима друштвеног конструисања телесности која се производи путем различитих типова медијског посредовања и комуницирања тела, репрезентације тела и тиме: дискурса о телу.

Наведене хипотезе указују на научно-теоријску позицију Марије Милановић, а она је заснована на теоријским аргументацијама да дискурси медијских текстова учествују у конструисању, те затим, у препознавању и идентификовању телесних идентитета и модалитета субјективизације у културалној свакодневици. Постављене хипотезе дугују епистемологији социјалног и медијског конструкционизма, те њиховој примени на концепт Другог тела у живом и медијском смислу.

4. Методологија истраживања

Приликом израде докторске дисертације, примењене су различите научнотеоријске методе које омогућавају валидно остварење научног и друштвеног циља истраживања.

За истраживања и писање докторске дисертације постављена је и примењена методологија из:

- општих студија тела
- студија Другог и другости,
- студија културе,
- студија медија у масовној и популарној култури и уметности.

При томе, студије културе су у методолошком смислу развијане ка трансдисциплинарним аналитичким и интерпретативним поступцима родних студија, квир студија и трансродних студија. То значи да је спроведена анализа културалног текста, дискурзивна анализа и анализа медијског репрезентовања или посредовања тела у пољу културалне и друштвене комуникације. Постављена и назначена методологија је примењена на приказивање и значењску производњу Другог тела у савременој масовној и популарној култури, те визуелним уметностима, специфично, у филмској уметности. Зато, централни метод је анализа модалитета репрезентовања родних идентитета у наукама и у медијима.

Процедуре истраживања су постављене по следећем редоследу:

- анализа релевантне стручне литературе из области студија репрезентовања, студија културе, студија медија и филма, студија тела, студија рода, трансродних и квир студија;
- компаративни метод усмерен на упоредну расправу гледишта различитих аутора и ауторки по питању друштвеног конструкта телесности и Другости;
- културална анализа медијских текстова као и њихова компаративна анализа;
- историјско-прегледни метод разматрања теорија тела, политика репрезентације (научних репрезентација тела, медијских репрезентација тела) и студија медија;
- научна синтеза резултата добијених аналитичким методама и критичка анализа модалитета субјективизације.

Описана методологија је примењена и развијена на конзистентан теоријски начин који треба да доведе до нових сазнања о медијској конструкцији другог тела у савременој уметности, култури, друштву и различитим комуникацијским праксама.

5. Кратак приказ садржаја докторске дисертације

Рад се састоји из четири поглавља. Друго и треће поглавље чине по два потпоглавља.

У првом поглављу „Студије тела: увод у проблематику и истраживачку платформу“, које има функцију увода, кандидаткиња је поставила методолошка полазишта и тиме теоријску платформу истраживања, анализе и интерпретације предмета дисертације, тј. о трансдисциплинарним студијама тела. Другим речима, назначен је концепт истраживања предмета дисертације и могућности његове интерпретације.

Другим поглављем “Критичка теоретизација тела – преко постструктурализма“ контекстуализују се истраживања и интерпретације „медијске конструкције другог тела“ у односу на идентификовање и критику постструктурализма и у његовом контексту

заснованих теорија тела. У првом потпоглављу другог поглавља „Од тела до текста“ анализира се и интерпретира тело са становишта **теорије текста** као основне методологије савремених студија културе. У другом потпоглављу се трансдисциплинарно анализира концепт Д/другог и другости у различим дисциплинама: филозофији, теоријској психоанализи, студијама културе и постколонијалним студијама.

У трећем поглављу „Медијско тело – кроз различите типове посредовања тела“ кандидаткиња поставља средишњи домен свог истраживачког рада, а то је теорија посредовања или приказивања, тј. репрезентовања, тела. Треће поглавље је фокусирано на анализу два различита типа медијског посредовања тела. У првом потпоглављу трећег поглавља кандидаткиња се бави анализом и критиком научних текстова тј. медицинских текстова као специфичних посредничких или медијских текстова, који су заслужни за конструкцију и вредносну хијерархизацију различитих типова телесности, а последично и за маргинализацију Другог тела. У другом потпоглављу се бави анализом и критиком медијских текстова који припадају масовној и популарној култури, са аналитичким фокусом на медиј филма. Обрађена су три филма из филмске популарне културе као студије случаја које се одликују специфичним репрезентацијама другости и Другог родног тела.

Четвртим поглављем „Закључак“ се елаборирају резултати и епистемолошки ефекти истраживања и интерпретација изведених у дисертацији.

6. Постигнути резултати и научни допринос докторске дисертације

У домаћој научној литератури постоји мали број студија и системских монографија које се односе на истраживања модела телесности који спадају у домен Другог тела као и текстова који се баве медијским репрезентацијама таквих модела телесности са утицајима на конструкцију актуелне телесности.

Докторска дисертација Марије Милановић МЕДИЈСКА КОНСТРУКЦИЈА ДРУГОГ ТЕЛА пружа значајан допринос критичким и системским студијама тела са становишта студија културе и студија медија у односу на различита дисциплинарна знања. Заснивањем конзистентног културално и медиолошки оријентисаног приступа показана је сва сложеност теоријског анализирања и интерпретирања тела и телесности с обзиром на конструкционистичку методологију, односно, критичку теорију усмерену на нетранспарентно разликовање првог и других тела.

Допринос докторске дисертације је, пре свега, еманципаторско проширивање људског и културалног знања о другачијим телима као и о утицају медијских репрезентација на формирање ставова и односа друштва према маргинализованим друштвеним групама. Кандидаткиња је на аутентичан начин поставила трансдисциплинарне концепте критичке епистемологије другог тела и његових потенцијалних и актуелних репрезентација у науци схваћеној као медијска репрезентативна пракса, те уметности филма као културалног система посредовања текстуално-визуелних ставова, значења и вредности тела и Другог тела.

7. Мишљење и предлог Комисије о докторској дисертацији

На основу свега изложеног Комисија је мишљења да докторска дисертација кандидаткиње МА Марије Милановић по својој теми, приступу, композицији и садржају рада, квалитету и начину излагања, методологији истраживања, начину коришћења литературе, релевантности и квалитету спроведеног истраживања и донетим закључцима задовољава критеријуме захтеване за докторску дисертацију, те се може прихватити као подобна за јавну одбрану.

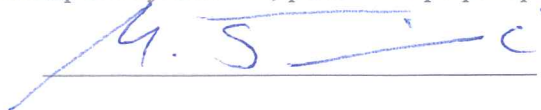
Сагледавајући укупну оцену докторске дисертације кандидаткиње Марије Милановић под називом МЕДИЈСКА КОНСТРУКЦИЈА ДРУГОГ ТЕЛА предлажемо Већу департмана за последипломске студије и Сенату Универзитета Сингидунум да прихвати напред наведену докторску дисертацију и одобри њену јавну одбрану.

Потврђујемо својим потписом, под пуном професионалном одговорношћу, да су подаци у Извештају веродостојни и у потпуности тачни, укључујући тачну категоризацију научноистраживачких резултата кандидата, а све у складу са Правилницима и актима Универзитета.

Београд, 10/01/2019.

Чланови комисије:

др Миодраг Шуваковић, редовни професор

др Весна Микић, редовни професор Факултета Музичке уметности Универзитета
уметности у Београду

др Андрија Филиповић, доцент

